

Replik

[Link to publication record in Manchester Research Explorer](#)

Citation for published version (APA):

Laes, C. (2017). Replik. *Prora*, 22(1), 18.

Published in:

Prora

Citing this paper

Please note that where the full-text provided on Manchester Research Explorer is the Author Accepted Manuscript or Proof version this may differ from the final Published version. If citing, it is advised that you check and use the publisher's definitive version.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the Research Explorer are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright please refer to the University of Manchester's Takedown Procedures [<http://man.ac.uk/04Y6Bo>] or contact uml.scholarlycommunications@manchester.ac.uk providing relevant details, so we can investigate your claim.

Repliek van Christian Laes

Met het gedreven pleidooi voor het samengaan van ‘harde’ wetenschappen en Latijn ga ik volkomen akkoord. Misschien zijn wij het zelfs nog meer eens dan Ad Meskens zelf laat vermoeden.

‘Latijn kan dichter komen bij de wetenschappen door haar (*sic!*) de hand te reiken.’ Mijn aanbeveling voor het sluiten van ‘allianties’ met andere vakken, zonder ons te begeven in een kunstmatig opgeklopte concurrentiestrijd, beoogt uiteraard hetzelfde doel. Zeker kan dit worden ondersteund door de lectuur van wetenschappelijke teksten in de Latijnse (of Griekse) grondtaal. Zonder twijfel vind je nu al hier en daar classici die in vakoverschrijdende projecten daartoe overgaan. Er is geen reden om harde wetenschappers als ‘cultuurbarbaren’ af te schilderen, en het gebruik van de woorden ‘humane wetenschappen’ of ‘humaniora’ impliceert geenszins dat de andere wetenschappers ‘inhumaan’ zouden zijn, net zoals ‘harde wetenschappen’ niet suggereert dat de beoefenaars van de andere disciplines ‘softies’ zijn, voor wie het er niet zo op aankomt wat je exact wil beweren of formuleren.

Ook heb ik nergens, zelfs niet ‘in een milde vorm’, gesuggereerd dat ‘de slaagcijfers in het hoger onderwijs hoger liggen voor leerlingen die klassieke talen volgden *omdat* ze klassieke talen volgden’. De gewraakte passus beklemtoont dat nu reeds, zonder STEM-opties, heel wat ASO-richtingen en de industriële wetenschappen in TSO voldoende hebben bewezen dat ze leerlingen voorbereiden op hogere technische studies. Tussen haakjes: de goede resultaten van leerlingen uit klassieke richtingen houden niet alleen verband met de sterke instroom voor deze richtingen, maar ook met het feit dat deze begaafde leerlingen gedurende zes jaar goed worden voorbereid en getraind voor hogere studies. Daar dragen de klassieke

talen zeker toe bij, maar ze zijn hoegenaamd niet de enige verklarende factor voor het succes.

Overigens erkent Ad Meskens volmondig het probleem van de ‘veelstemmige STEM’, waarbij zowat elke school naar eigen goeddunken invult. Mijn objectie dat de richting industriële wetenschappen in TSO de enige ‘logische’ voortzetting van de STEM-optie in de eerste graad betekent, houdt daarom stand voor de eerder ‘praktische’ invulling die de meeste scholen nu aan het project geven. Bij een abstract-theoretische invulling kan de STEM-optie wettelijk onmogelijk een voorafname claimen voor afdelingen met een groter pakket wiskunde of wetenschappen in de tweede en derde graad.

Tot slot: zowel mijn bijdrage als de reactie van Ad Meskens werden geschreven voor de goedkeuring van de onderwijshervorming door de Vlaamse Regering op 13 januari 2017. Vanaf de tweede graad staan voor de acht studiedomeinen onder meer taal en cultuur naast STEM vermeld. Het zal aan de koepels en de scholen zijn om domeinoverschrijdende richtingen (ASO) te koppelen aan een studiedomein. Voor STEM worden Latijn, moderne talen en natuurwetenschappen als mogelijke richtingen vermeld. Over de concrete invulling van lessentabellen zal nog veel inkt vloeien. Maar net als Ad Meskens kan ik mij verheugen in boeiende discussies, waarbij klassieke talen een plek zullen vinden naast en in combinatie met ‘harde wetenschappelijke’ vakken. Classici zullen daarbij hun rol en verantwoordelijkheid opnemen in de brede maatschappelijke discussie. Zoals ze dat overigens steeds hebben gedaan. *Fit enim saepe ...*

Prof. Christian Laes doceert geschiedenis van de oudheid en Latijn aan de Universiteit Antwerpen en is tevens adjunct-professor aan de Universiteit van Tampere (Finland). Als voorzitter van Classica Vlaanderen verdedigt hij de positie van de klassieke talen in het Vlaams secundair onderwijs.